

CONV 350/02

WG II 14

NOTA

van:	het secretariaat
aan:	werkgroep II
Betreft:	Samenvatting van de vergadering van vrijdag 4 oktober 2002 onder voorzitterschap van Commissielid António VITORINO

De vijfde vergadering van werkgroep II (Handvest/EVRM) is gehouden op 4 oktober 2002 van 14.30 uur tot 17.30 uur, onder voorzitterschap van Commissielid António Vitorino.

1. Doeltreffende justitiële rechtsmiddelen en toegang van individuele personen tot het Europees Hof van Justitie

De voorzitter vestigde de aandacht van de groep op werkdocument nr 21, waarin op basis van verschillende voorstellen van leden van de groep en andere Conventieleden een overzicht wordt gegeven van de kwestie van de justitiële rechtsmiddelen en de toegang van individuele personen tot het Hof van Justitie in het kader van het fundamentele recht op effectieve rechtsbescherming. De voorzitter benadrukte dat deze kwestie weliswaar verband houdt met het algemene thema van de 'grondrechten', maar dat het toch losstaat van een eventuele integratie van het Handvest in de verdragen en van de toetreding van de Unie tot het EVRM.

De groep luisterde eerst naar een uiteenzetting van de heer Jacob Söderman, Europees Ombudsman en waarnemer bij de Europese Conventie, die een toelichting gaf op zijn voorstellen voor een aantal in het constitutioneel verdrag op te nemen artikelen over de rechtsmiddelen (justitiële en andere) (zie doc. CONV 221/02 CONTRIB 76). De heer Söderman stelde onder meer voor om in het verdrag voor de lidstaten te voorzien in de verplichting – zoals die welke door het Hof van Justitie reeds uit artikel 10 VEG is afgeleid – om ervoor te zorgen dat hun nationale rechtbanken de door het Unierecht gewaarborgde rechten doeltreffend beschermen. Bovendien stelde de heer Söderman voor de ombudsman te machtigen om zaken betreffende de grondrechten aan het Hof van Justitie voor te leggen en een rechtsgrondslag te creëren voor de harmonisatie van de gemeenschappelijke Europese beginselen inzake het administratief recht.

De groep discussieerde over de drie opties in werkdocument nr 21 van de voorzitter.

Een grote meerderheid van de sprekers was tegen de invoering van een nieuwe juridische procedure die specifiek gericht is op de bescherming van de grondrechten (naar het voorbeeld van de "Verfassungsbeschwerde" en de "recurso de amparo", optie A van werkdocument nr 21)). Ingeval het Handvest in het constitutioneel verdrag wordt opgenomen, zullen de burgers ook met betrekking tot de uit het Handvest voortvloeiende rechten kunnen beschikken over de rechtsmiddelen die thans in het communautair systeem voorhanden zijn op grond van de artikelen 230, vierde alinea, VEG en 234 VEG, hetgeen op zich al van grote waarde zou zijn voor de bescherming van de grondrechten.

Sommige leden merkten op dat er in de rechtsbescherming lacunes bestaan, die met name voortvloeien uit de in het huidige artikel 230, vierde alinea, VEG gestelde voorwaarde dat de betwiste handeling de eiser niet alleen rechtstreeks maar ook individueel moet raken. Deze leden hebben dan ook voorgesteld de formulering van artikel 230, vierde alinea, VEG enigszins aan te passen teneinde die lacunes aan te vullen (optie B van werkdocument nr 21). Bovendien werd er kritiek geuit op de beperkingen van de rechtspraak van het Hof van Justitie binnen de huidige "derde pijler" en het gebrek aan bescherming tegen handelingen van de organen van de Unie, zoals Europol.

Andere sprekers wilden het bestaan van bepaalde lacunes weliswaar niet ontkennen, maar spraken toch hun algemene tevredenheid uit over de werking van het huidige rechtsmiddelenstelsel en waarschuwden voor een ingrijpende wijziging ervan, in het bijzonder in verband met de daaruit

voortvloeiende "verdeling van de werklast" tussen de nationale en de communautaire rechter. Er werd onder meer gesteld dat een ingrijpende wijziging tot een veel te zware werklast voor het Hof van Justitie zou kunnen leiden, hetgeen een verlenging van de proceduretermijnen met zich mee zou kunnen brengen en bijgevolg de doeltreffende bescherming van de burgers zou kunnen schaden. Sommige sprekers toonden in het licht van het subsidiariteitsbeginsel belangstelling voor de mogelijkheid om in het verdrag te bepalen dat de lidstaten met betrekking tot de door het Unierecht gewaarborgde rechten op nationaal niveau voor doeltreffende rechtsmiddelen moeten zorgen (optie C van werkdocument nr 21).

Concluderend stelde de voorzitter zich op het standpunt dat een herziening van artikel 230, vierde alinea, VEG en de institutionele gevolgen daarvan besproken moeten worden in combinatie met andere aspecten, zoals de grenzen van de bevoegdheid van het Hof in aangelegenheden die verband houden met justitie en binnenlandse zaken of het rechterlijke toezicht op de subsidiariteit. Volgens de voorzitter zou de werkgroep derhalve geen concrete aanbevelingen moeten doen en zou zij deze kwestie en de diverse bijdragen die de Conventieleden daarover hebben ingediend, veeleer onder de aandacht van de Conventie moeten brengen teneinde hierover in een passende context van gedachten te wisselen.
